

אתגר המלחמה החשאית

פעולות ישראל להגנה עצמית דורשות יכולת לא להזדהות, אולם הסכנה שבהן היא הבערת השטח והידרדרות בלתי צפויה למערכה מלחמתית

האיראנית וכן נגד משלוחי נשק בסוריה שיועדו לחיזבאללה.

האיומים השתנו והפכו מורכבים יותר. הצורך לפעול בזירות פעולה רחוקות ומגוונות, בהספק גבוה ובחתימה נמוכה באופן משמעותי מאלו שצה"ל וקהיליית המודיעין פעלו בהן בעבר, באופן הכולל יכולות חדירה, שהייה ממושכת בשטח, פעולה ונסיגה חשאיות, מחייב תשתית מתאימה, הכוללת אמצעים וכוח אדם. לא פחות חשוב מכך, היא מחייבת יכור לת הכחשה והימנעות מהשארת טביעת אצבע מזהה.

גם האויב מקיים פעולות כאלו נגד יעדים יהודיים וישראלים, ובכלל זה הפיגוע בבורגס ב־2012 שביצע חיוב־אללה, תקיפות סייבר נגד תשתיות לאומיות ופעולות אחרות. הודעת חיזבאללה, בניגוד לאירועים קודמים, כי תגיב על הפצצת השיירה, כמו גם האירוע שבמהלכו נהרג חייל צה"ל בסמוך לגבול הצפון, מעלים חשש כי המצב הנפיץ בגבול הצפון מאז מלחמת לבנון השנייה הולך ונעשה מתוח.

מערכת הביטחון פועלת במר־חב ההכחשה, מבלי לאפשר לאויבי המדינה להפנות אצבע מאשימה אל ישראל, אולם יש לזכור כי גם לשיטת פעולה זו יש מגבלות. על אף שהיא "מנמיכה את גובה הלהבה", היא יוצרת צבר לא מבוטל של "חומרי בערה", והיא עשויה להוביל לחישוב מוטעה מצד חיזבאללה שתוצאתו מבצע צבאי נרחב. כך קרה ב־2006, ויש להתכונן גם לזה. ☒

גל פרל הוא עוזר מחקר בתוכנית המאזן הצבאי במזרח התיכון של המכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS)

עם זאת, יש לישראל אינטרסים חיוניים וקווים אדומים שעליהם יש להגן, ויעדים שאותם יש להשיג. מרחב הפעילות להשגתם אינו מתרחש כיום רק בשדה הקרב הקלאסי אלא גם במר־חב הקיברנטי, במבצעים חשאיים בעורף האויב, בזירה התקשורתית וגם בכתי הדין הבינלאומי.

בשנים האחרונה מתרחשים פחות אירועים החוצים את מה שמכונה "סף המלחמה" – אותו קו שמחייב תגובה לא מידתית וכוחנית הגורמת לפגיעה קשה באויב, דוגמת חטיפת החיילים בגבול הצפון ב־2006 אשר הובילה למלחמת

התקיפה המיוחסת לצה"ל בלבנון, שבמהלכה הושמדה שיירה שהובילה אמצעי לחימה מתקדמים ונהרג מפקד בחיזבאללה, מצטרפת לשורת אירועים אחרים במדינה, דוגמת מכוניות התופת שהתפוצצו בלבנון במעווי חיזבאללה ובלב שכונת דאחיה, ההתנקשות בבירות בחסן אל־לקיס, בכיר חיזבאללה אשר היה מופקד על המערך הרקטי של הארגון, ועוד מקרים אחרים שבהם נפגעו אנשי הארגון השיעי ונגרם נזק כבד למערכי הקריטיים. המכנה המשותף לאירועים הינו היעדר

ישראל אינטרסים חיוניים וקווים אדומים שעליהם יש להגן, ומרחב הפעילות להשגתם אינו רק בשדה הקרב הקלאסי אלא גם בזירה התקשורתית, במרחב הקיברנטי ובבתי הדין הבינלאומיים

לבנון השנייה. לעומתם הולכת ומתרח־בת המערכה שבין המערכות, המתרחשת כל העת. מערכה זו כוללת בתוכה את כל אותן פעולות חשאיות לאיסוף מודי־עין ולביצוע משימות תקיפה נקודתיות, אשר מצויות "מתחת לראדר" אולם ביצוען הכרחי כדי לסכל פעולות טרור, למנוע את התעצמותם של היריבים וכדי לדחות ככל שניתן את המערכה הגלויה והרחבה. על פי פרסומים זרים, פעולות כאלה נעשו בסודאן בעת מבצע "עופרת יצוקה" ולאחריו, במטרה לפגוע בפע־לי טרור בכירים ובהם עימאר מורנייה, כדי לסכל ולעכב את תוכנית הגרעיני

כתובת ברורה באשר לזהות העומדים מאחוריהם.

מדינת ישראל שואפת להימנע ככל האפשר מעימותים ארוכים, מה עוד שהללו מאופיינים כיום בהתמודדות נגד ארגונים תת־מדינתיים כמו חמאס וחיזבאללה, שלהם מערך בן עשרות אלפי רקטות. זאת, בנוסף לעימותים עם מדינות מרוחקות שאינן גובלות בישר־אל דוגמת איראן, וארגוני ג'יהאד עול־מי, שמקורם באפגניסטן אולם אנשיהם לוחמים במלחמת האזרחים בסוריה, שבה הם יוצרים בעצם, כדברי הרמטכ"ל בני גנץ, "אפגניסאן", ממש מעבר לגבול.